

C. SITUAČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ POKLADNY

Státní pokladna (SP) zahrnuje veřejné peněžní prostředky, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny územním rozpočtům, Evropské unii, Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, dále na účtu řízení likvidity státní pokladny, na účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu, státních fondů a dalších účtech, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Ke správě stanovených peněžních prostředků státní pokladny slouží, v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tzv. **souhrnný účet státní pokladny**, na kterém je soustředěna většina výše uvedených veřejných prostředků včetně výnosů z prodeje státních dluhopisů. Zůstatek prostředků na souhrnném účtu je využíván při řízení likvidity státní pokladny prostřednictvím obchodování s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami s cílem minimalizace výdajů spojených s obsluhou státního dluhu.

Souhrnný účet státní pokladny

Ukazatel	31.3.2009	31.3.2010	Rozdíl	Index v %
	(1)	(2)	(2-1)	(2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-2 346	-45 942	-43 596	1 958,3
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	14 015	11 435	-2 580	81,6
3. Sdílené příjmy ES a SR - saldo	623	580	-43	93,1
4. Sdílené daně určené SFDI, SFŽP - saldo	206	226	20	109,7
5. Prostředky na účtech SFA	84 029	102 072	18 043	121,5
- toho: prostředky na umožňovacím účtu	74 272	89 961	15 689	121,1
6. Účet řízení likvidity státní pokladny	-101 596	-70 787	30 809	69,7
7. Účet financování státního dluhu				
8. Rezervní fondy a FKSP OSS - zůstatek	2 240	1 664	-576	74,3
A. Celková pozice státní pokladny (1. až 8.)	-2 829	-752	2 077	26,6
B. Účet hospodaření státního rozpočtu	2 842	769	-2 073	27,1
C. Souhrnný účet státní pokladny (A+B)	13	17	4	130,8

Jak je patrné z tabulky, souhrnný účet státní pokladny byl v největší míře tvořen prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. čtvrtletí 2010, stejně jako v roce 2009, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané

dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovací účet). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnného účtu SP se proti roku 2009 zvýšilo (o 15,7 mld. Kč), když na druhé straně došlo k dalšímu poklesu zapojení **prostředků rezervních fondů** organizačních složek státu, jejichž zůstatek k 31.3.2010 dosáhl 1,7 mld. Kč (vč. zůstatku FKSP), což souviselo se zrušením možnosti převádět nečerpané výdaje organizačních složek státu do rezervních fondů a převedením značné části prostředků rezervních fondů OSS do příjmů státního rozpočtu v předchozích letech. Nižší byly i stavy na účtech sdílených daní určených územním rozpočtům.

Ke konci března 2010 byl na souhrnném účtu SP vykázán zůstatek ve výši 17 mil. Kč (podrobněji viz tabulku č. 6 v příloze). Tento byl součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši 45,9 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 249,2 mld. Kč a výdaji ve výši 295,1 mld. Kč,

- **zůstatku sdílených daní určených územním rozpočtům ve výši 11,4 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 40,2 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 28,8 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),

- **zůstatku sdílených příjmů (cla) Evropských společenství (ES) a státního rozpočtu ve výši 0,6 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovými příjmy ve výši 1,9 mld. Kč a jejich převody do rozpočtu ES (1,0 mld. Kč) a do státního rozpočtu (0,3 mld. Kč),

- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 0,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (5,4 mld. Kč) a převodem (5,2 mld. Kč),

- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 102,1 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovací účet 90,0 mld. Kč, na účet pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účet zvláštních účelových prostředků 5,1 mld. Kč, na umořovací účet úvěrů EIB 2,6 mld. Kč, na účet prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 1,0 mld. Kč, na účet prostředků úrazového pojištění 0,7 mld. Kč, na účet prostředků na odstraňování důsledků povodní 0,6 mld. Kč, na účet státních finančních rezerv 0,3 mld. Kč, na účet výnosů a nákladů spojených s likvidací federálních orgánů 0,1 mld. Kč, na účet prostředků souvisejících s reformou veřejné správy 0,1 mld. Kč a dalších),

- **zůstatku na účtech rezervních fondů a FKSP** organizačních složek státu ve výši **1,7 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a jejich čerpání převodem do příjmů kapitol, resp. saldo tvorby a čerpání FKSP,

- **zůstatku účtu řízení likvidity státní pokladny a účtu financování státního dluhu¹** ve výši **-70,8 mld. Kč**, který představoval dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

- **zůstatku účtu hospodaření státního rozpočtu²** ve výši **0,7 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až březnu 2010, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti loňskému 1. čtvrtletí nepatrně zhoršilo, když průměrný denní stav nevyužitých prostředků na souhrnném účtu státní pokladny dosahoval 8 mil. Kč proti 7 mil. Kč v roce 2009. Průměrný denní objem reinvestovaných prostředků na účtu řízení likvidity SP byl v meziročním srovnání nižší (80,3 mld. Kč proti 114,2 mld. Kč v roce 2009). Souviselo to především s výrazně nižším zapojením rezervních fondů organizačních složek státu (vč. FKSP) do souhrnného účtu SP (průměrný denní stav v 1. čtvrtletí 2010 představoval 2,1 mld. Kč proti 18,3 mld. Kč v roce 2009), a také nižším zapojením vkladových účtů státních finančních aktiv (průměrný denní stav 79,5 mld. Kč proti 84,8 mld. Kč v předchozím roce). Na druhé straně mírně vyšší byly průměrné zůstatky účtů určených pro převod daní územním samosprávným celkům, státním fondům a Evropské unii. Záporné bylo zapojení prostředků státního rozpočtu - průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2010 bylo schodkové ve výši 8,8 mld. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2009 bylo přebytkové

---

¹ Účet „Financování státního dluhu“ (ÚFSD) je aktivně-pasivní účet (v rámci SFAP) sloužící ke krytí (přechodného) schodku státního rozpočtu ke konci roku stanovenými vybranými zdroji souhrnného účtu státní pokladny. „Vypůjčené“ zdroje SP jsou evidovány jako pasivum na ÚFSD, které je v následujícím roce umořeno (prostředky jsou „vráceny“) z emisní činnosti.

² Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

(3,0 mld. Kč). Meziroční pokles průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv dosáhl výše 5,3 mld. Kč a tohoto stavu bylo dosaženo přesto, že zůstatek umořovacího účtu vzrostl (o 15,7 mld. Kč; zde jde o rozdíl koncových stavů k 31.3.2010 a 2009, nikoli průměrných denních stavů):

Průměrné denní stav ^{*)}	v mil. Kč								
	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Účet řízení likvidity SP	Účet financování st.dluhu	Rezervní fondy a FKSP OSS	Celková pozice SP	Účet hospodaření SR	Souhrnný účet SP
	1	2	3	4	5	6	7=1 až 6	8	9=7+8
leden - březen 2010	-8 787	7 376	79 505	-80 330		2 134	-102	110	8
2009	3 013	7 262	84 773	-114 152	-167	18 268	-1 003	1 010	7
rozdíl	-11 800	114	-5 268	33 822	167	-16 134	901	-900	1

*) počítáno na pracovní dny

Průměrný denní zůstatek finančních prostředků na souhrnném účtu státní pokladny v lednu až březnu 2010 **představoval 8 mil. Kč** a proti 1. čtvrtletí 2009 se zvýšil o 1 mil. Kč. Tvořily jej průměrný denní schodek státního rozpočtu (8,8 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech pro převod sdílených daní územních samosprávních celků, státních fondů a Evropské unie (7,4 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech státních finančních aktiv (79,5 mld. Kč), na účtu řízení likvidity SP (-80,3 mld. Kč), na účtu hospodaření státního rozpočtu (0,1 mld. Kč) a průměrný denní zůstatek rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu (2,1 mld. Kč).

Z volných prostředků souhrnného účtu bylo prostřednictvím účtu řízení likvidity státní pokladny **umístěno do krátkodobých operací** (reverzní repo operace nebo buy & sell operace) s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami **v průměru denně 80,3 mld. Kč** (ve stejném období roku 2009 to bylo 114,2 mld. Kč). Průměrný denní stav volných (nevyužitých) prostředků na souhrnném účtu SP (8 mil. Kč) byl proti roku 2009 vyšší o 1 mil. Kč.